

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Casus. Iviiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70429)

ras maior q̄ decētie nō est extrema: q̄a ne
cessitas decētie habz gradus. Tū ibi sub/
ditur: q̄ nō est absoluta. Habet autē sc̄da
Thomistaz opinio veritatez vs̄ credo: lz
aliq̄n aliq̄sim locur?

Casus .lvij.

Meritur. lvij. v̄sp̄ū

q̄ simonia nec ne in seq̄ntibz cō/
tractibz. Petr^o em̄ de furno vo/
lens anie sue nūc et in postez puidere: cō/
uocat caplm̄ zuentus z monasterij dicēs
se velle in ecclia ei^o erigere altare: z ei affi/
gnare libras q̄nquaginta annui z penitē/
redditus: hac lege vt dicit^o zuentus tene/
atur singulo die in m̄ missam celebrare: et
singlo anno anniuersariuz facere pro se z
suis defunctis: requirēns an hac lege ve/
lit dicitū caplm̄ dēm redditū acceptare: q̄
recusante tandē p̄cordāt in libris q̄nq̄m
taq̄nos. Henric^o v̄o de puteo: mor^o eo fit
ne q̄ Petr^o accersito tabellione ac testibz:
donat altari erigendo ius exigēdi a se et a
suis heredibz libras .lv. ānui z p̄perui red/
ditus: hac lege: vt si dicitū caplm̄ hūc red/
ditū p̄cipere voluerit: teneat celebrare mis/
sam z facere anniuersariū vt s̄. Deinde re/
q̄rit dicitū caplm̄ an velit hūc redditū cuz
hoc onere suscipere: z r̄idet q̄ sic: z ad hoc
se p̄missione vl pacto vel instrumēto obli/
gat. Igit̄ ad hoc q̄ritū r̄ideo duo faciēdo
Primo em̄ p̄mitto ea ex q̄bz soluit dubita/
tio: z sc̄do dico ad casum. Quantū ad p̄/
mū ex doctrina sc̄ti Tho. ij. q. c. z. iij. di/
stin. xxy. z q̄dli. vij. q. vi. ar. j. sic r̄i detur.
Sciendū est igit̄ q̄ vt clāse. ij. ar. j. z q̄r/
to sniaz etiā ar. j. q. j. colligit̄: sp̄uale ē du/
plex. s̄ p̄mo p̄ essentia: vt gr̄a z fructes. q̄d
vt dicit̄ q̄rto vbi s̄. ad tertū: nullo modo
vendi pot̄: nec sup̄ eo pot̄ cadere delibera/
ta volūtas em̄ptiois: z intellige recte sen/
tiendo. Et sc̄do p̄ causam. Et hoc est du/
plex. s̄ p̄mū q̄d est sp̄ualis gr̄e causa: vt
facta: z sc̄dm. i. actus q̄ ex sp̄uali gr̄a z sa/
cro officio p̄cedit: z ad sp̄uale gr̄am dispo/
nit. In diffin̄tione autē simonte sumit̄ sp̄i/
rituale p̄ cam: vt dicit̄ q̄rto vbi s̄. ad q̄n/
tu. Et hoc sp̄uale vt d̄: ibi ad tertū: an

q̄ntum est cor̄pale bz q̄ndam sp̄m q̄ v̄edi
pot̄: q̄uis nō est h̄ q̄ est sp̄uale. Sciendū est
sc̄do q̄ vt d̄ q̄rto ar. ij. q. iij. sic sp̄uale q̄d
sub p̄cio poni nō debet est duplex. s̄ ip̄a sa/
cramēta: z actus p̄perētes ex officio sacro
ita duplex est annexū sp̄uali. s̄. ip̄is factis:
vt vasa sacra z hm̄oi: z officijs sacris: vt
decime: ius p̄sonatus. Sciendū tertio:
q̄ sacru p̄ cam q̄si causa gr̄e: nullo mō v̄e/
di pot̄ vt vbiq̄ d̄r. Tū dicit̄. ij. ar. ij. ad
sc̄dm. q. j. ad q̄rtum sic d̄r. Facere p̄actionē
ctium p̄secratis eucharistie aut misse cā/
tate: hoc em̄ esset simoniacū: sed quasi st̄y/
pendiū sue sustentatiois. Hec ibi. Et. iij.
ar. ij. q. j. ad q̄rtum sic d̄r. Facere p̄actionē
de missa celebranda est simoniacū sp̄. Si
r̄i sacerdos nō habet alios sumpt^o z non
tenet^o ex officio missam cātare: pot̄ accipe
denariū: sicut p̄ducticij sacerdotes faci/
unt: nō q̄t p̄ciū misse: sed q̄si sustentamētuz
vite. Hec ibi. Et hoc nō intelligas inter/
uenire pacto: q̄ hoc esset ip̄o facto v̄ede/
re missam. q̄ vt d̄r. ij. ar. j. ad q̄rtū: noie
em̄ptiois z venditiois intelligit̄ ois p̄tra/
ctus nō gratuit^o. Hec ibi. Et q̄rto ar. sc̄/
cūdo ad primū d̄r. q̄ nō licz pacisci p̄ anni/
uersario dicēdo: vt pateb^o: z se q̄nt nec p̄
missa. Sed p̄tra hoc arguit̄ sic. q̄ extra d̄
p̄ben. in c. Significatū. d̄r. q̄sdam canonij
eos cuidā sacerdoti p̄bendaz dedisse in eccl/
lesia vt missam de brā p̄gine q̄ridie celeb/
braret: et papa illam p̄actionē p̄firmavit.
Ergo licite sacra z vendi remi pot̄. Sol.
Ad hoc s̄. Tho. q̄rto ar. ij. q. j. ad q̄rtū sic
dicit̄. Tū nō fuit aliq̄ pactio: sed illi p̄ben/
de annexū fuit illud officij cātandi missā
talem. Hec ibi. V̄e autē sentit̄ Anton. de
butrio. z Blof. Sciendū est q̄rto q̄ sacru
p̄ causam quasi causatū a sacro officio vel
sp̄uali gr̄a: sunt actus ministroz ecclie sp̄i/
rituales. Sicut autē d̄r. vij. q̄dli. q. vi. ar. j.
et. iij. arti. ij. q. ij. Actus dicit̄ spiritualis
dupliciter. Primo q̄ntum ad p̄ncipiū: q̄a
sez alicui cōuenit ex sp̄rituali dono vel of/
ficio: vt ep̄scopo p̄secrare basilicas: z dia/
cono legere euangeliū. Et sc̄do ex parte fi/
nis tm̄: vt quādo p̄ illū ad aliq̄d sp̄itua/
le puenitur: vt docere artes liberales: q̄d
etiam gentilibz conuenit. In primis igit̄
tur vt dicitur quarto vbi supra. nō licz

De questionibus impertinentibus

ne simonia locare opera sua: sed potest aliquid recipi in sustentationem vite, in secundis aut potest deus emere vel vendere opera sua sed non illud spirituale quod ex eis adquiret. Hec ibi. Et ad primum ibi dicit sic. Anniversarium celebrare est spiritualis actus primo modo. et ideo nullo modo licet pacisci pro eo celebrando. sed tamen cum ex devotione aliquid de ecclesie tenet celebrare pro illis pro quibus rogatur. Hec ibi. Et. ij. ar. ij. ad secundum dicit sic. Aliqua spiritualia dant deum laudantibus sive pro vivis sive pro mortuis: non quod pro eis sicut iustitiam rationis stipendium. et eo etiam tenore pro professionibus factis in aliquo funere aliquo elemosine recipiunt. Si autem homini pacis interveniente fiant. aut etiam cum intentione emptionis et venditionis simoniacum esset. Hec ibi. Ubi nota quod dicitur est. s. q. dicitur te spiritualibus suscipiunt in sustentationem vite. necessario sine pacto accipiunt. Sciendum est quinto quod ad annexa spiritualibus. ut dicitur. ij. ar. iij. quod eis aliquid est annexum dupliciter. Primo sicut ex spiritualibus dependens ut beneficium ecclesiasticum quod habere si licet nisi habent beneficium clericale. Et secundo sicut ad spiritualia ordinatum: ut in patronatus quod ordinatur ad presentandum clericos beneficio ecclesiastico: et vasa sacra que ordinantur ad usum sacramentorum. Primo modo annexa nullo modo vendere licet. quia sine spiritualibus esse non possunt. et eis venditis illa vendi intelliguntur. Reliqua autem vendi possunt (sicut non inquitur cum annexa) quia non presupponunt spirituales alia: sed ea tempore ordinis precedunt. Hec ibi: quasi verbotenus.

Dantum vero ad secundum nunc respondeo ad casum. et dico multa. Primo enim dico quod in spirituali secundo modo. quod s. ex spiritualibus. i. signaturali dono vel officio dependet. cuiusmodi est anniversarium celebrare: ut dicitur est. quod tunc ad deum et conscientiam sufficit ad evitandam simoniam quod quis non intendat aliquid accipere tali actu quasi pacto vendendo actum suum. Ad primum quod in dicto quod habet. secus. Tho. tenet quod vadens ad ecclesiam alius non itur non committit simoniam: si intendat pecuniam vel sustentamentum non ut precium. Sed quo ad

ecclesiam illud non sufficit: quia si quis paciscatur quis non intendat nisi vicium suum quo ad ecclesiam est simoniae: et subiacet penalis illi a iure. Unde dicit. ij. ar. ij. ad secundum loquens de actibus istis sic. Unde illicita esset ordinatio non aliqua ecclesia statueret quod non fieret processio in favore alicui: nisi solueret certam pecunie quantitatem. quia pro statutum tale precluderet magis officium pietatis. Magis autem licita est ordinatio si statueret quod omnibus certam elemosinam dantibus talis honor exhiberet. Prima enim ordinatio habet speciem exactionis: Secunda pro gratuite recipiendos factis. Hec ibi. Et ideo dicit Ray. dices quod in talibus constitutio sit affirmativa: ut qui fecerit sic habeat sic: non est simonia: sicut si sit negativa. ut qui non fecerit sic non habeat sic. Hec ille. Et ideo tenet sum. angelica. titulo Simonia. ij. s. r. addens quod ideo constitutio negativa habet speciem exactionis: quia presupponit quod pro minori non fiat. non autem affirmativa. quia non negat quicquam fiat. pro non sic facientibus. Ex quibus patet id quod dicitur est. quia scilicet quo ad ecclesiam non sufficit bona et recta intentio. quia de ea non se impedit. Certum est enim quod statuentes tamen negativae quam affirmativae possunt eandem intentionem habere. et tamen illi iudicantur simoniaci et non isti propter verborum formam.

Dico secundo corollarie sequi ex hoc dicto quod simoniacae est constitutio qua statuit capitulum ecclesie matricis: ne aliquis de sua parochia ad funus vocet aliquos religiosos: nisi vocet totum capitulum: habiturum aliquid temporale: quod tamen vocare non tenet. Est enim negativa constitutio. Est etiam hec constitutio contra ecclesiasticam libertatem. que secundum Innocentium violatur. quotiens violatur privilegium concessum universali ecclesie. cuiusmodi est posse divinas laudes circa funera proferre tanquam dei ministros. et inde pro elemosinas gratuitas recompensationem recipere. Cuius signum est: quia violatur ecclesiastica libertas si statuat aliquid restringendo funeralia. ut quod solum totum ecclesie portentur: vel huiusmodi ut est articulus

plisco. et Panoz. Et addit Samb. violatur
dicta libertas inq̄rū p̄ticularis ecclia qua
tur in p̄uilegio vniuersal ecclie. Et t̄to
hoc est deteri? q̄nto grauamē ecclie ab
ecclesia infert: act̄ idem nō seipm amer.
Sicut em̄ fm̄ san. Tho. in. ij. meli? ē (ce
reris: parib) bene facere amico et p̄iucti
ori q̄ alijs. ita ecōuerso pei? ē ei malefa
cere. Dico tertio q̄ p̄ma forma casus ē si
moniacā. q̄ ibi est pactū. qd̄ p̄tz ex de
ntō ē ep̄: cū pactū sit duoz pluriūve iudē
placitū seu p̄sensus. ff. de pactis. l. p̄ma. Di
co q̄rto q̄ forma sc̄da est licita: q̄ nō ē pa
ctū sed donatio reddit? cū onere faciēdi
anniuersariū. Hoc aut̄ p̄tz: q̄ in casu sup̄
allegato de p̄benda cui allegatū est onus
cantandi missā nulla fuit pactio fm̄ tho.
et alios: Est autem simile de hoc vt dicit
Host. qui dicit expresse in cap. quoniam
enormis. extra ne p̄rel. vi. su. q̄ tale on?
potest annexi redditibus. Dicit tamen
tutius fore relinquere sic. Relinquo tali
ecclesie annuatim decē libras sup̄ tali pos
sessione diuidendas inter eos solūmodo
q̄ meo anniuersario intererūt. et rogo vt
fiat omni anno. Licet aut̄ h̄ sit tuti? n̄ h̄z
s. Tho. nō tenemur eligere viā tutiores
s̄ iusticia eligere tutā. S̄ p̄ p̄det̄ mia/
ta arguit multiplicat. Primo sic. Nam in
secūda forma ē pactū vel erit. s̄ q̄n dicitur
uentus acceptabit. quia ibi est p̄ ollicita
tio qua ille pollicet̄ in postez se daturum
talem redditū. Pollicitatio autē transit
in pactū quando p̄ nūciū vel lras accepta
tur. quia iā ibi est duoz p̄sensus. l. pactū
ff. de pollici. Ergo sc̄da forma est simoni
aca. S̄ ibi nō est pollicitatio sed dona
tio inter viuos: q̄ donat̄ ius ex gēdi q̄ra
nis de bonis suis q̄nquagintaq̄neq̄ libras.
Et idem ē si qd̄ sit sub p̄dicta forma secū
da legatū. Secūdo. Nam fm̄ Innocē. in
ca. q̄n enoz. l. z sit meritorū aliq̄s reddit?
p̄stitū in ecclia vt ibi fiat anniuersariū p̄
aliquo tamē hoc n̄ potest p̄stitū p̄ dona
tionē. q̄ non licet ei apponere conditio
nes spirituales. S̄ p̄ p̄stitū p̄ eos q̄ habēt
anniuersariū facere. Et allegat capm̄ si
gnificante extra de p̄ben. vbi. l. d̄z q̄ cano
nici instituēt̄ dictā p̄bendā petuēt̄ cō
firmatōez a p̄tifice. Ergo sc̄da forma nō

licet. So. Illud onus v̄l ista p̄ditio p̄t
institui et apponi a p̄stituēt̄ redditū. nec
dicit̄ canonici petuērunt p̄firmationem:
nisi q̄ dubitabāt vel nō credebāt se id po
tuisse facere vt ille p̄tractus esset rar? : vt
innuit̄ Jo. an. Papa p̄o p̄firmavit si ap
probando malū: s̄ id qd̄ licite factū ē sta
billendo. Nūc p̄o iam nō est dubiū ex quo
papa sic approbavit. et ideo rō nō sequit̄.
Et p̄terea nō est s̄le quo ad hoc de b̄n̄ s̄i
cio vel redditu eccl̄astico cur? . s̄. dispensa
tor est papa v̄l ep̄s. et de redditu isto q̄ no
inter instituit̄ a laico: qui. l. nō est in dispē
satōe p̄dictoz nisi post p̄stitutōem. Ter
tio. nā l. z sacerdoti locare opa sua s̄z glo. i
in c. significatū. extra de p̄ben. et fm̄ Ab
batē ibi. et in ca. q̄n enoz. ex. ra. ne pla. vi.
su. et l. q̄. tua nos. extra de simo. Ergo
licet ei p̄tici de anniuersario. et p̄sequēt
prima forma v̄l ep̄s. So. Dico primo
q̄ fm̄ b. Tho. i. q̄dā qd̄li. et archiepi. floz.
in. ij. par. ti. p̄n̄bis que sunt de iure diu
no standū est magis sententię theologoz
vt b̄n̄ p̄bat̄ sc̄tus Tho. Et l. z p̄. de an
cha. hoc neger: t̄n̄ ei non stat. q̄ n̄m̄s fa
uet iuri positiuo. Unde Anro. de butrio
magnus decretalista sentit̄ cū sc̄to Tho.
Uñ et experientia docet q̄ in p̄dictis cano
uiste multū et interdū ineptissime fallunt.
vt in materia de voto: et de simo. in qua
multi dicūt multa falsia et repugnantia. q̄
dissinōes nō intelligūt: vt alias oñdetur
et p̄tz ex dictis abbat̄ in c. l. futurā. extra d̄
voto et vo. redem. Standū ē igit̄ s̄a. tho
me dicenti q̄ nō licet sacerdoti locare opa
sua in actib) sp̄ualib) ex p̄e p̄ncipiū. Et il
p̄ hoc dicit̄ q̄ fm̄ sanctū Tho. aliq̄ sacer
dotes licite p̄ducunt: vt ex dictis patet.
Dico q̄ illa p̄ductio nō est emēdo aut v̄e
dendo vel paciscēdo. q̄ p̄batū est q̄ cum
ip̄e dicit̄ aliq̄s licite sp̄ualib) p̄cipe aliq̄d
tp̄ale iustentamētū intelligit̄ deducto pa
cro. Uñ ista p̄ductio ē p̄ modū elēosyne
Sicut em̄ nō est simoniaca: et p̄n̄ nec cū
pacto p̄stitutū affirmata. ita nec tal̄ p̄du
ctio qua dicit̄. si volueris esse mecū dabo
tibi hoc et illud. et sacerdos hoc acceptat
vt intelligat̄ p̄duci ad annū. sicut q̄s p̄du
ctur ad diē sic. Dñe do vobis v̄l dabo
talē elēosynā: celebrēt̄is hodie. p̄ me. et sa/
/

De quæstionibus impertinentibus

cerdos hoc acceptat licite: etiã alias nõ
esset p eo celebratur: cũ nõ teneat. Si aut
veller dicere, nolo celebrare, p tãto: veris
misi rãtũ: tam incidit pactio, nec ille vi
des dare elcõsynatr, nec iste amore z gr̃is
celebrare. Et sile est de p ductõe ad anuz
grũ ad accõ spũales rõe pncipiũ: z si nõ
tũ ad alios. Et pstrmãt hoc: qz p r. pi
sa, magnõ theologo z legista et canonista.
rif. simonia, j. s. xxv. cũ recitasset dictum
Ray. dicẽtis. Licet sacerdoti locare opera
sua z aliqd exigere, p pcessiõe ad quã non
tenet: subiũgit qz in oibz istis oz ipẽ gr̃is
officiare: lz aliqd recipiat p supribz. Ad
ego sic intelligo, qz si ad talia nõ tenet p
licite aliqd recipere sine quo talia nõ facerz
dũmodo cesset pactũ, non aut q ad ea ce
net: et cũ hoc est diuies. Dico secũdõ ad
principale argumentũ qz esto qz nõ sit in
hac materia standũ theologo: tñ stãdũ e
canonistis p sententibz theologo, pncipue si
sint plures z soleniores. Contra abbates
aut sunt Innoc. z Host. in c. iij. ne pla. vi.
cũ qz videt esse Jo. an. qui eos adducit
in ca. significatũ: nihil eis addens. Dic
em Innoc. qz sacerdos suis parochianis
nõ p̃t vendere spũale: etiã si indigeret: sed
nõ suis p̃t locare corpalia opa: nõ autz
spũalia. Et caueat inq̃t ne isti p̃tus q ad
intentionẽ et p̃ba misceant. Et p opa cor
palia intelligit ea q a spũali dono ñ sũt
vt scribere et docere grãmaticã vl h mõi.
Dicitur aut abbatũ sunt hec. Nam p r
mo bñficia inq̃t dant p officia. So. Tñ
nõ dant ex pacto nisi simoniae. Secun
do qz inq̃t mãssonarij p fuitio spũali re
cipiunt t̃pale. So. Si isti recipiunt ex pa
cto: est simonia: vt dictũ est. Tertio. nam
vicario epi pstituit certa portio: z non p
fuitijs t̃paliõ: vt patet inq̃t in c. cũ ex eo.
de elec. li. vi. z in c. puenit. de appel. Si l.
Pro fuitijs spũalibz ex pte suis p̃t habe
re salariũ ex pacto z vedẽdo opa sua. sed
p spũalibz ex pte pncipiũ p̃t illud habere
ex taratõne superioris sine pacto. Quarto.
Nã p̃t recipere recõpẽsatiõez dãnoz q sus
tinet. So. Esto qz sacerdos q lucrãt i scri
bẽdo: z de hoc viuut: possit in pactũ dedu
cere hoc damnũ: ex hoc nõ habet qz possit
sic locare opa sua p actibz dependentibz a

supnaturali dono. Dico vltimo ad argu
mentũ qz esto qz vez dicat abbas: h etiaz
fm cũ nõ est licitũ: nisi sacerdoti q nõ p̃t
aliũde habere vñ honeste viuat. Vñ nõ
licebit clericis qz interdũ paupras esset
aie sanitas z delitie ministrãt luxuriez va
nitatũ somera. Et his p r qz dicentes hz
scim Tho. licere pacisci p annũersario vi
cẽdõ: aut illũ nõ viderũt aut nõ intellexe
runt. Et cũ eo sentit Rich. in. liq. z com
munit omnes theologi.

Casus lix

Uerif. lix. vtruz

illa spina quã Vincẽtini tan
qz christi sanguine cruentarã
venerant: ampliori reueren
tia qz brã pgo psequenda sit: Rñdeo. Omis
sa tacita qz stioe. an. s. qppia sanguis chri
repiti po sũt i terra. z supposita p̃tate hu
ius spine: de q nullus sane, mẽtis p̃t am
digere: cũ id sc̃pture publice autẽficare re
stent. dico fm sc̃m doctore. q. ij. q. cii. et
q. xvij. z. iij. di. ix. qz triplex est honor seu
adoratõ. Dulie. s. hypodulie: ac latric. Du
lia e p̃t qz honore p̃tuti debitũ supioribz
creaturis repẽdim. Dulia qz p̃tute
sonat. Sumis aut dupl. cõs. s. p oi hono
re exhibitõ supior: siue de? siue angelus
siue hõ sũt. z p̃tute p honore vt dixim? et
hibito supioribz creaturis. sic p̃o multas
habz species. Alit ei p̃rem z alit. regẽ ho
noram. Vñ sumis tertio. p honore quez
seru? exhibet dño suo: vel pater filio: et
h mõi. Dulia qz em ronalẽ creaturã ve
neramur: nisi damnata sit. i. in malo ob
stãta. Quelibet em ronalis natura aut
bz aut h̃re p̃t dei grãz z p̃tute. Quilibet
bet g angelũ z hoiez nõ dãnat. Dulia ve
neramur possiblr: maxime p̃o p̃sules ac
dños: q p̃tuti p̃suãde z adgenerãde p̃fili
cunt: nisi sint in actu pcti manifeste. sic
em aliqd hũt honore p̃riũ. Diuites p̃o p
pter diuitias honorare eõ honore cui? di
uitie sunt cause. i. q ad extiorẽ p̃uctũ pec
catũ nõ e. s. ei altiores i repu. z ipẽ diui
tie sã adiu mẽra p̃tutz. Reliquas p̃o sc̃oz
ac vestes sũt veneramur tãqz sc̃oz aũqd